

Δημόσια έργα χωρίς μελέτες και άρον-άρον διαδικασίες «διεκπεραιωτικού» χαρακτήρα

Από 24h.com.cy - 12/09/2021

- «Στη διαδικασία μελέτης-κατασκευής μοναδικό κριτήριο για την επιλογή του επιτυχόντος προσφοροδότη αποτελεί η χαμηλότερη οικονομική προσφορά, χωρίς να βαθμολογούνται ή να λαμβάνονται υπόψιν οποιαδήποτε ποιοτικά χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής πρότασης ή των μελετητών»
- «Σημαντικά δημόσια έργα που θα έπρεπε να αποτελούν σημείο τομής για εξειδικευμένη έρευνα και καινοτόμες λύσεις, όπως το νέο Κέντρο Ψυχικής Υγείας, υλοποιούνται διεκπεραιωτικά με μοναδικό κριτήριο τη χαμηλότερη τιμή κατασκευής με σοβαρές μακροπρόθεσμες μη αναστρέψιμες συνέπειες για τον πολιτισμό, την κοινωνία και την οικονομία»
- «Εφευρέθηκε ένα καινούριο σύστημα, το οποίο δεν υπάρχει σε άλλες χώρες, κατά το οποίο ανατίθεται σε έναν εργολάβο η δουλειά, πριν γίνει η μελέτη από κάποια ομάδα επιστημόνων που θα προκύψουν από κάποιο αρχιτεκτονικό διαγωνισμό»

Η κυπριακή κυβέρνηση προχώρησε πρόσφατα σε δύο προκηρύξεις για την ανέγερση του Κέντρου Ψυχικής Υγείας και των Γραφείων του Κτηματολογίου. Και οι δύο προκηρύξεις χαρακτηρίστηκαν ως απλώς «διεκπεραιωτικές». Εκφράζοντας την αντίθεσή τους, πρόεδροι Τμημάτων Αρχιτεκτονικών Σχολών, ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Κύπρου και το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ), με κοινή επιστολή τους, καλούν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να παρέμβει, ακυρώνοντας τις εν λόγω προκηρύξεις και μεριμνώντας για επαναπροκήρυξη «με αρχιτεκτονικό διαγωνισμό σύντομης διάρκειας, ώστε να διασφαλίσει αυτό το πολύτιμο δημόσιο αγαθό για τους πολίτες». Στην επιστολή τους υπογραμμίζουν τόσο την ουσία της αρχιτεκτονικής μελέτης ως δημοσίου αγαθού, όσο και τις ανάγκες των καιρών, όπως η κλιματική αλλαγή, οι οποίες επιβάλλουν σοβαρές μελέτες από την επιστημονική κοινότητα πριν την εκτέλεση έργων δημοσίου χαρακτήρα.

«Στη διαδικασία μελέτης-κατασκευής μοναδικό κριτήριο για την επιλογή του επιτυχόντος προσφοροδότη αποτελεί η χαμηλότερη οικονομική προσφορά, χωρίς να βαθμολογείται ή να λαμβάνεται υπόψιν οποιαδήποτε αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών της αρχιτεκτονικής πρότασης ή των μελετητών. Ένας απλός πολίτης δεν θα επέλεγε αυτή τη μέθοδο για να χτίσει το σπίτι του, δηλαδή να αναθέσει στον φθηνότερο εργολάβο και να δεσμευθεί μαζί του, δίχως καν να έχει δει ένα προσχέδιο της αρχιτεκτονικής πρότασης», ανέφερε στη «Χαραυγή» ο πρόεδρος του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου, **Κωνσταντίνος Κωνσταντή**, τονίζοντας πως οι πολίτες αντιλαμβάνονται την αξία της αρχιτεκτονικής για την ποιότητα ζωής τους, το περιβάλλον και την πόλη τους.

Δυστυχώς, συνέχισε, αυτό που είναι αυτονόητο για τους πολίτες μοιάζει να μη γίνεται κατανοητό από την Πολιτεία. Τα δημόσια έργα οφείλουν να λειτουργούν ως πρότυπο για τις διαδικασίες που εφαρμόζονται, να αποτελούν την κληρονομιά του αύριο και να προωθούν την αρχιτεκτονική ποιότητα με υποδειγματικές πολιτικές. «Αντί τούτου, αυτή τη στιγμή, εξόχως σημαντικά δημόσια έργα που θα έπρεπε να αποτελούν σημείο τομής για εξειδικευμένη έρευνα και καινοτόμες λύσεις, όπως το νέο Κέντρο Ψυχικής Υγείας, υλοποιούνται διεκπεραιωτικά με μοναδικό κριτήριο τη χαμηλότερη τιμή κατασκευής με σοβαρές μακροπρόθεσμες μη αναστρέψιμες συνέπειες για τον πολιτισμό, την κοινωνία και την οικονομία».

Ερωτηθείς για το «κατά πόσον το κράτος συμβουλευθήκε το ΕΤΕΚ», ο κ. Κωνσταντή προχώρησε σε μία σοβαρή καταγγελία, λέγοντας πως η κυβέρνηση ενήργησε αυτοβούλως, αγνοώντας το ΕΤΕΚ, το οποίο είναι ο τεχνικός σύμβουλος του κράτους.

«Το ΕΤΕΚ είναι ο τεχνικός σύμβουλος του κράτους και είναι καθήκον του να προασπίζεται μέσα από τις παρεμβάσεις του την επιστημονική ορθότητα, ακόμα κι αν αυτή η συνθήκη κάποιες φορές το αναγκάζει να συγκρούεται με παγιωμένες απόψεις. Δυστυχώς, το κράτος δεν λαμβάνει υπόψιν όσο θα έπρεπε τον τεχνικό του σύμβουλο και πολλές φορές τον αγνοεί σε τεχνοκρατικά θέματα που είναι αυτονόητο και επιβεβλημένο πως θα έπρεπε να διαβουλευτεί μαζί του. Το Επιμελητήριο σε καμία περίπτωση δεν αποθαρρύνεται από τη συγκεκριμένη αντιμετώπιση, θα συνεχίσει να παρεμβαίνει δυναμικά για να προασπίσει το ρόλο που του έχει δώσει ο νόμος προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος».

Επικρίνοντας, μεταξύ άλλων, την προχειρότητα με την οποία το κράτος ενεργεί, ο πρόεδρος του ΕΤΕΚ «δείχνει» τα κακώς κείμενα στην υλοποίηση των δημοσίων έργων.

«Το κράτος καταλήγει στο σημείο να βιάζεται διότι δεν προγραμματίζει έγκαιρα, κι αυτό οδηγεί επανειλημμένα σε προχειρότητα και εκπτώσεις. Πολλές φορές ο χρόνος αποτελεί δικαιολογία για να υποστηρίξει λανθασμένες διαδικασίες, οι οποίες εν τέλει μπορεί να είναι πιο εύκολες στη διαχείριση από τα αρμόδια τμήματα, αλλά εντελώς ακατάλληλες. Η διενέργεια αρχιτεκτονικού διαγωνισμού σύντομης διάρκειας μπορεί να απαντήσει επιτυχημένα σε όλα τα ζητήματα ποιότητας, χρόνου και κόστους, και αυτή υποστηρίζουμε πως πρέπει να επιλέγεται σε δημόσια έργα με συμβολισμό και σημαντικό αντίκτυπο στην κοινωνία», είπε ο κ. Κωνσταντή, επαναλαμβάνοντας τη σημασία της ποιότητας σε αντίστοιχες περιπτώσεις:

«Τα έργα αυτά χτίζονται επί της ουσίας για τις επόμενες γενιές αφού θα επηρεάζουν το περιβάλλον όπου ζούμε για τα επόμενα 70 ή 80 χρόνια. Οπότε η συζήτηση για καθυστέρηση ενός εξαμήνου για να εφαρμοστεί η σωστή διαδικασία, όχι μόνο δεν πείθει κανέναν, αλλά δεν είναι και εύλογη. Το Επιμελητήριο θεωρεί πως έχει έρθει η ώρα να ανοίξει επί της ουσίας η συζήτηση για την υλοποίηση των δημοσίων έργων, κόντρα στα στερεότυπα και τις στρεβλώσεις που χρονίζουν. Ως τεχνικός σύμβουλος του κράτους και του πολίτη, έχει επεξεργαστεί συγκεκριμένες προτάσεις με τεκμηρίωση και αναφορά σε καλές πρακτικές από το εξωτερικό, και είναι έτοιμο να συνεισφέρει σημαντικά σε αυτή τη συζήτηση για να επιτευχθεί το βέλτιστο αποτέλεσμα, για την αρχιτεκτονική, το περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία του τόπου».

Την αντίθεσή του με την απόφαση εξέφρασε και ο πρόεδρος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Frederick, **Παναγιώτης Τουλιάτος**, ο οποίος διερωτήθηκε «πώς αφήνουμε στα χέρια ενός

κατασκευαστή (που μπορεί να είναι άψογος) ένα σχολείο, ένα ψυχιατρείο, μία γέφυρα ή ένα δημόσιο σχολείο, από τη στιγμή που θα κοιτάξει μόνο το συμφέρον του;»

Όπως πρόσθεσε, παγκοσμίως έχουν οριστεί προτροπές ή προτάσεις, ούτως ώστε σημαντικά έργα να γίνονται με μία σειρά, στη βάση διαγωνισμών, χωρίς ονόματα για να μην επηρεάζεται ο κριτής, με επιτροπές κ.τ.λ., ώστε να υπάρχει ένας τίμιος διαγωνισμός και κατ' επέκταση να προωθηθεί η αρχιτεκτονική.

«Έμαθα πως εφευρέθηκε ένα καινούριο σύστημα το οποίο δεν υπάρχει σε άλλες χώρες, κατά το οποίο θα ανατεθεί σε έναν εργολάβο η δουλειά, πριν γίνει η μελέτη από κάποια ομάδα επιστημόνων που θα προκύψουν από κάποιον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό», είπε με νόημα ο κ. Τουλιάτος, υποστηρίζοντας ότι στα συγκεκριμένα έργα (Κέντρο Ψυχικής Υγείας – Γραφεία Κτηματολογίου) έγινε μία ανάποδη διαδικασία, δηλαδή ανατέθηκε το έργο σε κάποιον εργολάβο και μετά ζητήθηκε από τον ίδιο αρχιτεκτονική μελέτη.

Καταλήγοντας, ο πρόεδρος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Frederick δήλωσε πως «όλες οι λάθος διαδικασίες στην ανέγερση δημοσίων κτιρίων έχουν αντίκτυπο στον κοινωνικό ιστό, διότι οποιαδήποτε απόφαση που παίρνουμε θα επηρεάσει τις επόμενες γενιές, καθώς τα κτίρια θα “ζουν” για τα επόμενα 70-80 χρόνια».

πηγή: διάλογος

RUN and POWER Group: Enhanced Living Experience.